

F18- Kamraten

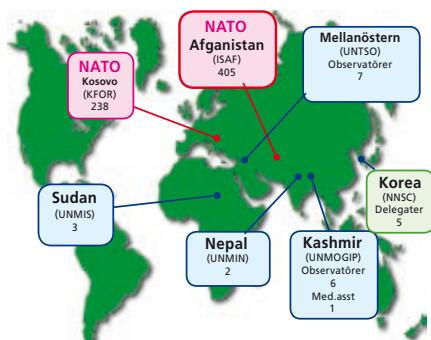
Nr 41
Juni 2010

Tidning för F18 kamratförening med medlemmar ur
Kungl Södertörns Flygflottilj/Flygvapnets Södertörnsskolor

F 18 kamratförenings årsmöte hölls den 22 april
Årsmötet beslöt att avveckla ständigt medlemsskap
Koreakriget
Askö skjutfält 1948–1986

Del av innehåll

Internationella insatser

4

Gripen och Bleriot

6

Årsmötet

8

Askömålet

Hur var det på Askö?
Ronald Anderson berättar.

10

Korea

Artikeln om Korea fortsätter.

14

Fototräff på F 18

18

F18 Kamratförening

Ordförande
Vice ordförande
Sekreterare
Kassör
Klubbmästare
Ledamöter
Suppleanter
Adressändringar och ekonomiska ärenden

Gunnar Persson, 08-530 340 06, ordforande@f18.se
Sten Wiedling, 08-652 70 17, wiedling@telia.com
Göran Sjöholm, 08-25 74 29, sekreterare@f18.se
Jan-Olaw Persson, 08-551 712 50, kassor@f18.se
Thomas Starrin, 08-711 74 87, thomas@starrin.se
Nils Buskas, 08-530 308 15
Thomas Lagman, 08-746 66 48, webmaster@f18.se
Jarl Åshage, 08-778 02 49, ashage@bredband.net
Bo Kåresjö, 08-530 366 03, bo.karesjo@ledarstod.se
Jan-Olaw Persson, Myntastigen 15, 153 31 Järna

F18-Kamraten

Ansvarig utgivare
Gunnar Persson
Redaktör
Jarl Åshage, tel 08-778 02 49
ashage@bredband.net
Omslagsfoto: Kransnedläggning i samband med årsmötet. Fotografier: Cobran Grafik
Grafisk formgivning
Cobran Grafik, saga.ashage@bredband.net
Tryck
Bomas Tryck, Sollentuna

Gunnar Persson i en dansk Leopardstridsvagn vid en patrullrunda i Ozrenbergen i Bosnien. Foto via Gunnar Persson.

Ordförandesidan

Den obligatoriska värnplikten för män upphör från den 1 juli 2010. Kvinnor söker liksom tidigare frivilligt och blir då en naturlig del i den framtida rekryteringen. Samtidigt integreras de internationella insatserna som en del i den framtida officerens tjänstgöring. De som är inne i systemet kommer att få möjlighet att fullgöra sin värnplikt frivilligt och samtidigt kunna söka anställning.

För Försvarsmakten innebär det att en omfattande rekryteringskampanj måste genomföras bland alla värnpliktiga. Dels skall förbanden fyllas på för det nationella behovet, men även de internationella insatserna kräver personal. I rubrikerna kan vi läsa att den bataljonsstridsgrupp Sverige skall sätta i beredskap, för insatser utomlands, från och med januari 2011 behöver fler sökande. För tillfället övar 1500 soldater och officerare från Sverige och ett tjugotal andra länder i Enköping på Ledningsregementet. Detta är en övning i att leda militära internationella operationer. Övningen kallas Combined Joint Staff Exercise (CJSE). Här övas bland annat Högkvarteret för Nordic Battlegroup för första gången i fält.

Projekt 35221 kommer att slutföras så fort värmen anländer och vi kan arbeta utan att förfrys våra kroppsdelar. Vi som arbetar med projektet

ser gärna att fler kommer och hjälper oss med det praktiska arbetet. Ännu finns inga beslut från kommun eller Friluftsstaden angående placering. Styrelsen har i brev till kommunen svarat på det samråd som genomfördes i samband med detaljplaneutformningen för området. Vår inriktning är att planet skall upp nedanför kanslihusets trappa. Vi har även stöd från boende i området. Om inget snabbt beslut kan fattas kommer förmodligen inte invigning att ske förrän sommaren 2011. Vi håller hög beredskap för att starta planeringen för en högtidlig invigning av projektet.

Årsmötet svarade enhälligt ja till styrelsens proposition om avveckling av ständigt medlemskap och att alla betalar medlemsavgift.

Jag hoppas att alla medlemmar förstår den situation som kamratföreningen befinner sig i och liksom styrelsen tycker att det är med nödvändighet vi genomför denna förändring. Vi i likhet med många andra kamratföreningar för Försvarsmaktens förband föreslår denna ändring, vilket är en förutsättning för en fortsatt existens. Medlemsavgiften för 2011 blir oförändrad 100 kronor per år.

Ha en skön och avkopplande sommar så ses och hörs vi i höst.

Gunnar Persson

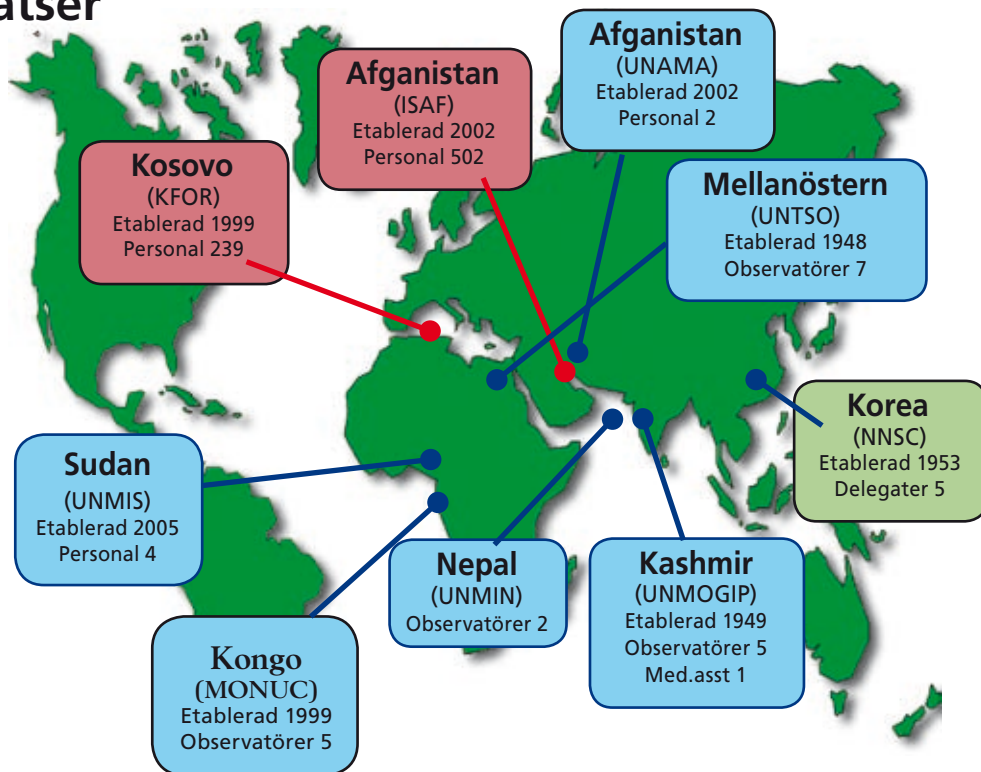
Internationella insatser

Svenskt deltagande i fredsbevarande insatser

- NATO-ledd insats
- FN-ledd insats
- EU-ledd insats
- Annan ledning

Totalt: 772. Kvinnor 84, män 688.

Nordic Battlegroup

Den Europeiska Unionen, EU, har alltid två stridsgrupper i beredskap som ska kunna sättas in nästan var som helst i världen. Under det första halvåret 2011 är Nordic Battlegroup, NBG en av dessa.

NBG kommer att bestå av drygt 2 000 soldater från fem länder: Sverige, Finland, Norge, Estland och Irland. Sverige har huvudansvaret för Nordic Battlegroup och chef, Force Commander, är den svenske brigadgeneralen Stefan Andersson.

Det är andra gången som Sverige ansvarar för en av EU:s stridsgrupper, förra gången var under första halvåret 2008. Till NBG 2011 ska Sverige bidra med runt 1 600 soldater.

NBG och övriga stridsgrupper är ett av flera viktiga instrument i EU:s krishanteringsförmåga, och kan sättas in snabbt när de behövs. Stridsgrupperna ska kunna delta i EU:s krishanteringsoperationer i den inledande och oftast svåraste fasen. De ska under en begränsad tid kunna lösa uppgifter längs hela konfliktskalan, från humanitär hjälp till väpnad strid. Inom tio dagar efter beslut om insats ska en stridsgrupp vara på plats och kunna lösa

sina uppgifter i konfliktområdet. Uthållighetstiden vid insats är satt till 30 dagar men den ska kunna förlängas upp till 120 dagar.

Den första helikopter 15, som ska ingå i den nordiska stridsgruppen NBG 11, har modifierats i Italien. Den flögs sedan hem till Malmen i Linköping av flottiljpersonal.

Chefen för den Nordiska stridsgruppen, brigadgeneralen Stefan Andersson, har besökt de soldater, som ska stå i beredskap första halvåret 2011.

– Jag har under hösten åkt runt och informerat soldater vad han eller hon söker till och de risker som finns. Den här gången vill jag möta ungdomarna, visa respekt och veta varför de har sökt, säger Stefan Andersson.

Afganistan

Stupade officerare

Stridssituationen där två svenska officerare och en lokalanställd tolk stupade den 7 februari var mycket kort och intensiv. Gärningsmannen, som var klädd i polisuniform, öppnade utan förvarning eld med sin kulspruta varvid Gunnar Andersson, Johan Palmlöv och tolken Mohammad Shahab Ayouby föll till marken. Därefter öppnade andra soldater i plutonen eld och dödade gärningsmannen.

– I dagsläget finns inget som tyder på att händelsen gått till på något annat sätt, säger chefen för armétaktiska staben Berndt Grundevik.

Förstärkning av trupp

En pluton ur 313:e luftburna skvadronen har satts in i Afghanistan och började tjänstgöra i slutet av februari i år.

313:e Luftburna skvadronen är sedan 1 april förra året i beredskap och har nu övat tillsammans i över ett år. De är väl förberedda att kunna rycka ut på olika insatser där Svenska enheter deltar. Beredskapen löper på fram till september, så det kan bli fler insatser. När beredskapen är över fortsätter huvuddelen av plutonen till Nordic Battle-group 2011.

Den 313:e luftburna skvadronen är en del av den 31:a luftburna bataljonen som utbildas vid K 3 i Karlsborg. Ungefär hälften av skvadronen är grundutbildad 2008 och övriga spanner över tidsperioden 1989–2007.

Skvadronen inledde sin beredskapstid som Sveriges strategiska reserv den 1 april 2009 och har sedan dess varit insatt nationellt och internationellt med exempelvis tre uppgifter i Afghanistan.

Somalia – Eunavfor

ME 02 är beteckningen på Sveriges styrka, som från den 14 april 2010 är på plats i farvattnen utanför Somalias kust för att ingå i Operation Atalanta, EU:s första marina insats. Insatsen pågår till i mitten på november.

HMS Carlskrona befinner sig nu i de pirathärjade farvattnen utanför Somalias kust. Fartyget befann sig under påskveckan i Röda havet. Den extra personal, som hjälpt besättningen med övningar och utbildningar lämnade då fartyget, samtidigt som delar av det svenskledda styrkehögkvarteret klev ombord.

De nyanlända stabsofficerarna var av blandad nationalitet: sexton svenskar och en från vardera Finland, Norge, Spanien och Storbritannien.

Efter påsk gick de sista elva EU-officerarna ombord i Djibouti och nu är ett svenskt styrkehögkvarter, Force Headquarters (FHQ), fulltaligt för EU NAVFOR ombord på HMS Carlskrona.

Suezkanalen passerades i sällskap av många handelsfartyg, vilka utgör en del av det, för hela världen, livsviktiga handelsflödet. Dagliga övningar gör att besättningen nu känner sig mogen att ta sig an uppgiften, det vill säga att skydda World Food Programs (WFP) mattransporter till Somalias svältande befolkning.

Försvarsmakten övade i Skåne

I maj övade soldater från hela Sverige i Skåne. Övningarna var de sista av en lång serie, som pågått under hela våren och var ett slutprov för den sista kullen värnpliktiga.

Cirka 4 500 personer deltog i övningarna med hundratals strids- och hjulfordon. Att så många förband var med i övningen berodde på att det var det enda sättet att öva större enheter, något som är nödvändigt för att Försvarsmakten ska vara beredd att lösa uppgifter såväl nationellt som internationellt.

Miljöprövning av flygverksamhet på Uppsala flygplats klar

Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen i Uppsala län har fattat beslut om tillstånd till militär och civil flygverksamhet på Uppsala/Ärna flygplats enligt 9 kapitlet i miljöbalken.

Länsstyrelsen har miljöprövat den militära och civila verksamheten och beslutat om särskilda villkor för verksamheten, bland annat om skydd för Fyrisån och bullerisolering av bostäder. Försvarsmaktens nuvarande verksamhet och den pågående civila verksamheten på flygplatsen kan fortsätta som tidigare.

Länsstyrelsens beslut öppnar möjligheter för Försvarsmakten att, i samarbete med Fortifikationsverket, gå vidare i arbetet med att föra in en civil aktör som kan driva hela eller en del av flygplatsen.

Gripen

Copyright Gripen International. Foto: Frans Dely

Dubbla priset för stridsflygplan

Stridsflygplanet Gripens amerikanska konkurrent F-35, Joint Strike Fighter, kan komma att kosta över 100 miljoner dollar (720 miljoner svenska kronor) styck, enligt Pentagon. Det betyder att den slutliga kostnaden blir den dubbla jämfört med den initiala uppskattningen, när kontraktet tecknades 2001. Det är Pentagons dyraste vapenprogram hittills. Planet väntas bli klart 2016, inte 2012 som planerat. Norge ska enligt planerna skaffa 48 F-35-plan.

SVD, mars 2010.

Statsminister Jens Stoltenberg ansåg att det amerikanska JSF inte bara var det bästa flygplanet som Norge kunde välja, utan också det billigaste. 48 stycken Joint Strike Fighter skulle inte kosta mer än 18 miljarder norska kronor mot 24 miljarder för svenska Gripen NG. Det var den kalkylen som regeringen presenterade för Stortinget.

Men vad man inte sade till Stortinget, var att kalkylen bygger på en valutaomräkningsmodell från januari 2008, när den amerikanska dollarn bara kostade 5,40 norska kronor. Kursen i april var 5,91 NOK alltså över 28 miljarder totalt för 48 plan!

Danmark skjuter på stridsplansköp

Danmark skjuter på beslutet att köpa nya stridsflygplan i minst två år. Det står klart efter en överenskommelse mellan den danska regeringen och Danske folkpartiet. Detta innebär också att Danmark väntar med att avslöja vilket av planen man anser vara det bästa för Danmark: JAS 39 Gripen, amerikanska Lookheed Martins JSF eller amerikanska Boeings Super Hornet. Av det danska försvarsdepartementets presstalesman framgår dock att regeringen tänker välja plan någon gång före år 2014.

Ny Teknik, mars 2010.

Bleriot XI

Aeroseum. Foto: Jarl Åshage

Flygfest med fransk pionjär

Det svenska flyget fyller 100 år i år. Det firar Tekniska Museet genom att ordna flygutställning hela sommaren och en flygfestival i augusti på Gärdet i Stockholm. Det var ju där allt startade 1910 och det är där Tekniska Museet ligger.

En fransk Bleriot XI byggd på licens i Enoch Thulins fabrik i Landskrona spakades för ett sekel sedan av flygbaronen Carl Cederström i luftrummet över Stockholm. En kopia av det berömda planet finns i Tekniska Museets ägo och har nu varsamt renoverats till flygdugligt skick av Bleriot-specialisten Mikael Carlson. Det är också han som kommer att flyga det gamla planet.

Ny Teknik

Bli medlem i F 18 kamratförening

Alla intresserade av flyg och F 18 kan bli medlemmar. Vi ordnar fototräffar, besöker intressanta platser med mera. Vi ger ut två tidningar per år. Medlemsavgiften är 100 kr om året. Kontakta vår ordförande. Adress på sidan två.

Efterlysning

F18 kamratförening samlar materiel till en kuriosautställning (permanent) om tiden på Tullinge. Vi söker saker från alla tidsepoker till exempel uniformer, pilotutrustningar, märken, dekalerna. Allt är välkommet.

Kontakta Thomas Starrin

thomas@starrin.se

Mobil 070 290 32 76

Ny ordförandeklubba

Föreningens sekreterare och projektledare för J 35B 35221, Göran Sjöholm, har ordnat en ny ordförandeklubba åt föreningen. Ett lov-
värt initiativ. Han hade saknat en ordförande-
klubba på våra möten.

– Detta kunde få förödande konsekvenser
för beslutsfattandet. Mötesdeltagarna kan
missuppfatta vilka beslut som fattas under ett
möte, utan ett rejält klubbslag, säger Göran.

Klubban är gjord av bland annat de teaklister, som
fanns i flygledartornet. Dessa träbitar har limmats
ihop till ett skaft och en klump av finsnickaren
Kjell Jonsson, som har en verkstad i Bromma. På
klumpens framsida har identifieringsplåten från
flygplan J 35B 35221 skruvats fast med sina origi-
nalskruvar. Det är just detta plan som vi kommer
att sätta på pelare så småningom. På klumpens
högra respektive vänstra sida finns plåtar, som
Sporrong har skänkt, med namnet på samtliga
ordföranden, som kamratföreningen har haft samt
att flygvapnets verksamhet i Tullinge har bedrivits
under förbandsnamnen Kungliga Södertörns flyg-
flottilj och Flygvapnets Södertörnsskolor.

Vi har tidigare haft en ordförandeklubba, som
Gunnar Söderberg fick av Nils Buskas. Den för-
kom emellertid efter ett antal år. Nu har F18
Kamratförening fått en ny klubba med detaljer
från förbundet F18.

*Finsnickare
Kjell Jonsson under
arbete med klubban.
Foto Göran Sjöholm*

Sporrong bidrog med plåtar och inskription

Göran Sjöholm demonstrerar den nya ordförandeklubban

Invigning av den nya ordförandeklubban

*... måtte den bidra till att styrelsen fattar många och kloka
beslut*

*Föreningens äldsta
medlem Engelbrekt
Karlsson, 96, inviger
klubban*

*Förre ordförande och
hedersmedlemmen
Gunnar Söderberg
var andre man att
inviga vår klubba*

F 18 kamratförenings årsmöte 2010-04-22

Vi samlades traditionsenligt framför minnesstenen för att hedra våra bortgångna kamrater. Vi tog även upp en ny tradition – att minnas F 2 Kamratförening, som avvecklades 2009. F 2 fana, som F 18 Kamratförening förvaltar, användes vid ceremonin och kommer att minna om F 2 Kamratförening vid varje årsmöte och större arrangemang i vår kamratförening.

Efter ceremonin vid minnesstenen samlades ett 40-tal deltagare på Lizas mäss, före detta F18:s officersmäss.

Efter att sekreteraren Göran Sjöholm överlämnat en ny klubba till föreningen, se sid 7, hälsade föreningens ordförande Gunnar Persson de närvarande välkomna och förklarade mötet för öppnat. Dagordningen gicks igenom och samtliga punkter godkändes.

Slopandet av det ständiga medlemsskapet

Styrelsens proposition går ut på att slopa det tidigare *Ständiga medlemsskapet*, som infördes i samband med att föreningen bildades.

Föreningen har idag stort behov av att få in fler medlemsavgifter för att kunna bibehålla den standard vi har idag med tidningsutgivning, hemsida, projekt 35221 och minnesboken.

Efter att frågan diskuterats vid årsmötet antogs styrelsens förslag om slopande av *Ständigt medlemsskap* med acklamation av årsmötet.

Årsmötet avslutades med Lizas ärtsoppa och pannkaka.

Regn och rusk vid samling kring minnesstenen

Till minne av kamrater

Styrelsens sammansättning efter årsmötet

Ordförande: Gunnar Persson

Vice ordförande: Sten Wiedling

Sekreterare: Göran Sjöholm

Kassör: Jan-Olaw Persson

Klubbmästare: Thomas Starrin

Ledamöter: Nils Buskas, Thomas Lagman

Suppleanter: Jarl Åshage, Bo Kåresjö

Revisorer

Svea Nilsson, Leif Ström. Suppleant Kurt Jörgne.

Valberedning

Bo Roos, Bengt Rindå. Suppleant Börje Nilsson.

Polisens hundenhet

Text: Saga Åshage

Ett kortare föredrag hölls efter årsmötet av polisinspektör Patrik Hopstadius från Polisens hundenhet, Stockholms län.

Patrik Hopstadius berättade mycket medryckande och roligt om hur han blev hundförare. Han berättade om hundföraren och hans hunds arbetsuppgifter.

Varje hundförare arbetar autonomt tillsammans med sin hund. De kallas in på speciella uppdrag, då hundens fina luktsinne vida överträffar människans. Vid inbrott i en större lokal går det fortare om man skickar in en hund för att söka igenom lokalen, än om poliser måste göra det. Andra uppdrag är till exempel att spåra bovar och söka efter folk som gått bort sig. Ibland att närvara vid demonstrationer med mera.

En polis som blir uttagen till hundförare blir ffordervärd åt en hund, som myndigheten har köpt in. Han dresserar och tränar själv sin hund, som lever tillsammans med sin förare och dennes familj i deras hem. Föraren måste lägga ner mycken tid och arbete på sin hund. Förutom de sex schema-lagda arbetstimmar per vecka för hundutbildning måste man, som hundförare, även anslå en till tre timmar per dag av sin fritid för att öva och träna sin hund. Först efter 3–4 år har hunden lärt sig det mesta.

Patrik Hopstadius

Ärtsoppa och pannkaka på Lizas mäss efter årsmötet

Askö skjutfält 1948–1986

Här är några minnesbilder från värnplikstiden från oktober 1957 till november 1958, nedtecknade av Ronald Andersson som tjänstgjorde som elektriker på 4:e divisionen F 18 med tjänstgöring på Askö.

Lite historia

Det finns många fornminnen på Askö såsom stensättningar, gravsättningar med 17 gravar och gruvhål från forntiden.

Under andra världskriget hade kustartilleriet fasta spärar på Askö, för att stoppa en eventuell angripare. Här fanns både artilleri och minor. Östra Askö hade 2 x 57 mm kanoner. Västra Askö hade 4 x 57 mm kanoner.

F 18 hade ansvaret för Asköområdet. Flygvapnet utnyttjade målet för skjutning mot markmål. Det var flygplan med olika typer av beväpning som använde målet. Man sköt med kanoner, raketer och robotar, fällde övningstorpeder och minor. När skjutning inte förekom utnyttjades anläggningen till utbildning av dykare, motorbåtsförare och ammunitionsröjare. Man hade sjöräddningsövningar. Flygande personal fick utbildning i säkerhetsmateriel.

– Rudolf Gul Helge, Asköområdet klart för skjutning, svarade Asköområdet efter ett anrop från Gul Helge, en J 34 från tredje divisionen på F 18. Dagens skjutövning kunde börja.

Målpersonalen var, i samband med skjutningar, uppdelade på tre markörer vid målområdet. De befann sig i en bunker under själva skjutningen, med full uppsyn över målen och skjutsektorn. Två båtstyrare låg med en båt vid Isskären, utanför skjutområdet. De skulle bevaka skjutområdet, för att kontrollera att inte någon båt befann sig inom området, när skjutningarna skulle börja. Kom en båt in i området under pågående skjutning, fick skjutningen avbrytas tills båten var utanför skjutsektorn. Båtstyrarna hade till uppgift att förkorta avbrottet, så att skjutningarna snarast kunde fortsätta. Ibland kunde den inträngande båten varnas av de övande planen, som då flög på låg höjd över den berörda båten. Detta var inte så lyckat alla gånger då båtbesättningen kunde uppleva överflygningen som lite skrämmande, särskilt om det fanns små barn ombord på båten.

En viktig person som inte var inblandad i skjutningarna, var kocken. Under tiden 1957 fram till hösten 1958 var det Lars Håkansson, som hade

ansvaret för köket och det gjorde han verkligen med den äran. Han till och med bakade bröd och gjorde pannkakstårter. Ja det var ett nöje att varje gång det var mat få sätta sig till bords.

Kocken Lars Håkansson.
Foto: Ronald Andersson.

Vintrig överfart med värnpliktiga. Fiskare Olle Håkansson och vapentekniker Sjöberg från F 18 i styrhytten.
Foto: Ronald Andersson.

Båten, som Asköområdet förfogade över, var för resor till och från Trosa och för bevakningsändamål i samband med skjutningar. Båten var en snipa, cirka 7 meter lång och gjorde inte speciellt många knop.

VID VÅR BARACK PÅ Kyrkogårdsskäer, fanns ett gammalt luftbevakningstorn, där förbindelsen mellan flygplanen och målgruppen upprättades. Det var målgruppen som gav klartecken för skjutning. Efter skjutning fick föraren information om dykvinkel, lägsta höjd och skjutavstånd. Uppgifterna avlästes med hjälp av två kikare, som var graderade för respektive mätvärden. Skjutresultatet ringdes in till flottillen eller, om flygplanen fanns kvar i luften, fick de resultatet i form av en kod.

JAG HADE FRIVILLIGT valt att tjänstgöra på Askö under värnpliktstiden. På Askö fanns möjlighet att ta del av den fantastiska natur, som en skärgårdsö kan erbjuda. Från luften ser Askö ut som vilken ö som helst i skärgården där man skulle öva skjutning från flygplan, men för oss som tjänstgjorde där var det något helt annat. Med lite fantasi kunde man

vid sandstranden jämföra den med en söderhavsstrand, inte ens bikinibrudar saknades på stranden sommartid. Skillnaden var att i stället för palmer var det tallar.

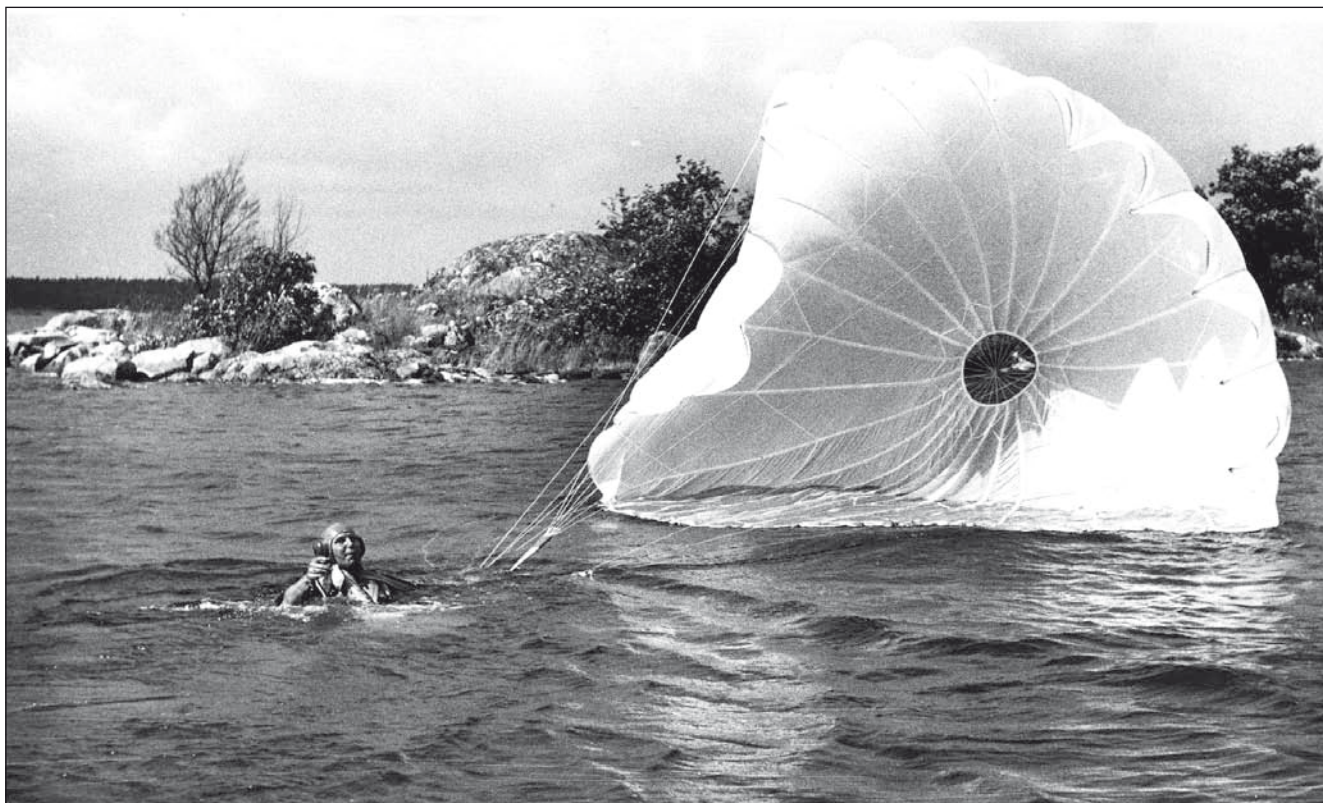

Värnpliktsbaracken på Askö. Foto: Ronald Andersson.

En idyllisk bild av Askö. Foto: Katrin Lundstedt-Enkel

Flygare har hamnat i vatten efter fallskärmshopp

På Askö övades flygande personal att klara en landning i vatten efter ett fallskärmshopp. Det gällde att komma fri från skärmen och utlösa kolsyrepatronerna i flytvästen och i livbåten. Sedan skulle man ta sig upp i livbåten. Foto: Hans Bladh.

Båten som användes på Askö för bland annat flygande personals säkerhetsövningar. I fören skimtar Bruno Söderblom, F 18. Foto: Hans Bladh.

Det var dock inte så idylliskt vid alla tillfällen. Speciellt under vintermånaderna kunde det vara rätt jobbigt. När det inte gick att åka båt, så tog det tre timmar att dra pulkorna från fastlandet ut till ön. Var det sedan en isränna bruten i vår väg blev det omlastning till en roddbåt, för en mycket kort färd över isrännan. När man sedan väl kom ut till baracken var den helt utkyld. Om sedan inte kaminen fungerade med en gång, så var tillvaron inte så kul.

Utöver snö och kyla, så hade vi många gånger problem vad beträffar kraftförsörjningen. Det gällde att batterierna var laddade, vilket vi gjorde med hjälp av vindgeneratorer. Vi såg fram emot när vi skulle få ut Friggeboden med teknisk apparatur, som tagits fram på elverkstaden. Boden var försedd med två stycken Pentageneratorer, för att kunna ladda batterierna och få el in till baracken. Kyrkogårdsskär var inte elektrifierat, så vi använde batterier främst för radiokommunikationerna. Inomhus fick vi använda fotogenlampor för belysningen. När vi fick ut de nya generatorerna blev kommunikationerna säkrare och vi fick mer kapacitet för att få bland annat läslampor till sängarna. Det tyckte vi var lyxigt. Med hjälp av Pentageneratorerna blev laddningen av batterierna mycket säkrare, än när vi hade laddning med vindgeneratorer. Tidigare kunde det hända att inte skjutningarna gick att fullfölja på grund av att kommunikationer inte kunde upprätthållas.

JAG MINNS OCKSÅ fågellivet på vintern. Det var mäktigt att se havsörnarna, som höll till på några små skär utanför Askö. Det fanns några råkar med öppet vatten med fullt av sjöfågel, så örnarna hade alltid "skafferiet" fullt. Det var bara att ta för sig. Men även den långa vintern 1958 tog slut och vi fick vår och sommar. Nu kunde man verkligen njuta av tillvaron. Speciellt försommaren med den vackra grönskan och alla blommor. Gullvivor och fridlysta orkidéer fanns i stora mängder. Jag minns när jag gick ut tidigt på morgonen och tog del av fågelsången och den vackra naturen.

Den 3 juli kom så boden med den tekniska apparaturen ut och det gjorde tillvaron mycket enklare. Ibland var utrustningen inte så samarbetsvillig, men efter några svordomar fick vi tekniken att fungera.

Sommar på Askö. Foto: Katrin Lundstedt-Enkel.

Ja sommaren och hösten gick fort. Ett tu tre, var det dags att göra den sista resan från ön.

Den 6 november gjorde jag den sista båtresan från ön och det var många minnen jag tog med mig från en tid som aldrig skulle komma åter.

Vinter på Askö. Foto: Ronald Andersson.

*Ronald Andersson.
Januari 2010.
Foto: Jarl Åshage*

Koreakriget

1950–1953

Text och bilder via Gunnar Persson

Koreakriget var en väpnad konflikt på Koreahalvön från 25 juni 1950 till 27 juli 1953. Konflikten slutade med ett vapenstillstånd som gäller ännu idag. En fredsdeklaration undertecknades i Pyongyang den 4 oktober 2007. Avsikten med fredsdeklarationen var att ersätta vapenstillståndet med ett permanent fredsavtal. Ännu idag finns inget undertecknat fredsavtal mellan parterna.

Den 8 augusti 1945 gick Sovjetunionen in i kriget mot Japan, men redan några dagar tidigare hade de första ryska trupperna tagit sig in i de norra delarna av Korea. Då det vid tillfället inte fanns några amerikanska styrkor i Korea föreslog USA att en temporär delning av Korea skulle genomföras längs den 38:e breddgraden. Två zoner skulle inrättas och förvaltas av USA respektive Sovjetunionen. Detta var en överenskommelse under Potsdamkonferensen i juli–augusti 1945. Tanken var att Korea skulle ställas under internationellt förvaltarskap. Demokratiska val skulle genomföras och Korea skulle få en provisorisk regering, där alla politiska partier skulle vara representerade. Trots många och långa diskussioner kunde inte parterna enas om någon lösning utan FN antog en resolution om allmänna val och den 15 augusti 1948 utropades *Republiken Korea* med Syngman Rhee som Sydkoreas första president. I Nordkorea utropades den *Demokratiska Folkrepubliken Korea* med Kim Il-Sung som premiärminister. Båda regimerna gjorde anspråk på att vara Koreas legitima regering, vilket slutade i provokationer kring den 38:e breddgraden. Kulmen nåddes den 25 juni 1950, då nordkoreanska trupper invaderade Sydkorea.

Efter Sovjetunionens fall har man i arkiven funnit att Kim Il Sung vid ett antal tillfällen diskuterade Koreafrågan med Stalin. Stalin motsatte sig ett anfall, då han fruktade att USA skulle ingripa. Kim Il Sung spelade då ut de båda ledarna Mao Tse Tung och Stalin mot varandra. Kim fick dem att tro att den ene var mer positiv än den andre och Stalin var också bekymrad över hur kommunismen skulle ses, om den inte agerade i Asien. Stalin såg en risk att USA skulle kunna använda kärnvapen i kriget. Sovjet hade genomfört sitt första kärnvapenprov i augusti 1949, vilket hade ökat Stalins självförtroende.

Nordkorea anfaller

De nordkoreanska förbanden anföll överraskande över den 38:e breddgraden. Anfallet inleddes på en söndag, då de flesta sydkoreanska officerare var lediga. På sydsidan hade man haft vissa indikationer på ett anfall, men ansett underrättelserna om storleken på anfallet i överkant och dyrt fått betala detta misstag. Underrättelseläget var förmodligen bristfälligt på båda sidor.

Nordkoreanerna kom i tre anfallstater med inriktning mot Seoul, som intogs efter endast tre dagars strider (se bild 1 som visar läget den

25–13 juni 1950).

Nordkorea hade cirka 200 000 man samt cirka 200 ryska stridsvagnar, ryskt flygunderstöd och en massiv artilleriinsats. Förbanden var präglade av en enorm disciplin och med många veteraner från det kinesiska kriget. Att Nordkorea kunde vinna framgångar inledningsvis berodde

på att Sydkorea inte var förberett på en insats och det tog viss tid att mobilisera styrkorna. Sydkorea hade cirka 100 000 man med viss stridsvana. Det fanns en befolkning på ca 20 miljoner, vilket var dubbelt så många som fanns i Nordkorea. Bara av den anledningen skulle Sydkorea kunna mobilisera fler soldater än Nord. Nu var det mitt i sommaren och det fanns dåligt med ledningsresurser, tyngre vapen och underhållet var undermåligt. Möjligheten att snabbt mobilisera förband var därmed minimal.

FN:s säkerhetsråd ansåg att Nordkorea var angripare och beordrade Kim Il-Sung att dra tillbaka sina styrkor. President Truman beordrade amerikanska sjö- och flygstridskrafter att understödja Sydkorea. FN rekommenderade att medlemsstaterna bildade en FN-armé, för att undsätta Sydkorea med stridskrafter. Efter några dagar hade 44 länder hörsammat FN, men i slutändan blev det 16 + 5 länder som ställde upp och hjälpte Sydkorea. Sydkorea mobiliserade 590 911 soldater.

Följande 16 länder bidrog med stridande trupp: USA 302 483, England 14 198, Canada 6 146, Turkiet 5 443, Australien 2 282, Filippinerna 1 496, Nya Zeeland 1 385, Etiopien 1 271, Grekland

1 263, Thailand 1 204, Frankrike 1 119, Colombia 1 086, Belgien 900, Sydafrika 826, Nederländerna 819, Luxemburg 44.

Följande fem länder bidrog med sjukvårdsresurser under kriget: Sverige med ett Röda Korssjukhus, Danmark med lasarettsfartyget Jutlandica, Norge med fältsjukhus, Italien och Indien med ambulansresurser. Att säkerhetsrådet kunde fatta beslut om en FN-armé berodde på att Sovjet bojkottade säkerhetsrådet och FN på grund av att Kommunistkina inte valts in i FN.

President Truman utsåg General McArthur till befälhavare över de amerikanska styrkorna och McArthur kom också att bli överbefälhavare för FN-styrkorna, United Nations Command (UNC). Den totala styrkan var cirka 933 000 man. Under detta skede blev det oerhört viktigt för FN-styrkorna att försöka behålla ett brohuvud och att så snart tillfälle gavs, återta terräng norrut mot Nordkorea (se bild 2 som visar läget den 14 juli–14 september 1950).

BILD 2

I detta läge hade FN-styrkorna endast ett brohuvud kring Pusan. Att de kunde hålla detta brohuvud berodde främst på att de nordkoreanska styrkorna aldrig kraftsamlade för att avgöra insatsen i en riktning, nordsidans underhållslinjer blev mycket långa och därmed sårbara (det fanns i stort sett

endast en framkomlig väg med kapacitet att försörja förbanden), förbanden på sydsidan utnyttjades på ett skickligt sätt, då den amerikanske generalen Walker kraftsamlade styrkorna till områden där nordsidan anföll (det vill säga han tunnade ut styrkorna i riktningar som var mindre utsatta av nordsidan).

I detta läge planerade General McArthur en motoffensiv i form av en landstigningsinvasion i Incheonområdet (landområde strax sydväst huvudstaden Seoul). Detta var en komplicerad operation med hänsyn till de mycket besvärliga tidvattenförhållandena (upp till 10 m skillnad mellan ebb och flod). Hans plan var att cirka tre divisioner skulle landstiga i Incheonområdet och anfalla ner i brohuvudet samt avskära motståndarens underhålls- och reträttvägar. Samtidigt

skulle styrkorna i brohuvudet anfalla ut ur detta. Med mycken tur och skicklighet lyckades general McArthurs plan och redan den 25 september kunde Seoul befrias. Framryckningen fortsatte mot den 38:e breddgraden (se bild nr 3 som visar läget den 15–30 september 1950).

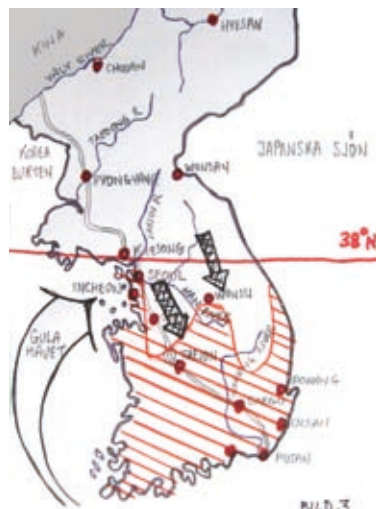

BILD 3

FN:s generalförsamling, som flitigt diskuterade situationen i Korea, beslutade att McArthur skulle få tillstånd att fortsätta framryckningen mot norr. Ur militär synvinkel var det viktigt att utnyttja framgångarna och vinna ytterligare terräng norrut. Genom att snabbt fortsätta framryck-

ningen kunde den nordkoreanska armén hindras från att reorganisera sig och genomföra en motoffensiv.

Att passera den 38:e breddgraden var ur politisk synvinkel ett vågspel, sedan överrensommelsen 1948 om delningen av den koreanska halvön. I detta läge blev Kommunistkina mera aktivt och förklarade att man inte kunde acceptera att några imperialistiska styrkor invaderade Nordkorea. General McArthur ansåg inte att kineserna skulle kunna hindra FN-styrkorna och FN-sidans flyg från fortsatta framgångar och han såg en seger inom räckhåll. Genom ett antal framgångsrika luftlandsättningar och landstigningsoperationer på djupet i Nordkorea nådde FN-styrkorna Yalu-floden på vissa ställen (se bild 4 som visar läget den 1 okt–25 november 1950).

BILD 4

Den 25 november föll general McArthurs planer. Starka kinesiska förband ur CPV (Chinese Peoples Volunteers) anföll FN-styrkorna och vann snabbt stora framgångar. De lyckades skära av och dela FN-sidans styrkor. Ryska Mig-15 med kinesiska förare hindrade effektivt FN-sidans flyg att hejda framryckningen. För att FN-sidans

styrkor inte skulle inringas påbörjades en snabb reträtt och redan den 4 januari 1951 intog nordsidan Seoul för andra gången (se bild 5 som visar läget den 25 nov 1950-24 jan 1951).

Nu följde en period av intensiva strider (offensiva och motoffensiver) från båda sidor. Den 15 mars återtog sydsidan återigen Seoul (andra gången). Detta var fjärde gången som den sydkoreanska huvudstaden bytte ägare på kort tid (nio månader). Efterhand kom striderna att koncentre-

ras kring den 38:e breddgraden. De här striderna blev de häftigaste under kriget och det var stora förluster på båda sidor. FN-sidans flyg sattes in mot nordsidans industrier och förbindelselinjer och åstadkom stora skador.

General Mc Arthur

General McArthur ansåg att enda möjliga sättet att stoppa Kina skulle vara att bomba Kina med atombomber. Hemma i Washington pågick diskussioner om hur och vad man skulle göra. Ett krig skulle bara gynna Sovjet, som skulle få en anledning att kasta sig över USA. Vetskapen om att Sovjet redan 1949 genomfört kärnvapenprov och därmed innehade kärnvapenkapacitet skulle innebära att kriget kunde eskalera och därigenom sprida sig till övriga delar av världen (ett tredje världskrig). Under våren blev McArthur för svår

för de styrande hemma i Washington, varför han blev sparkad. I samma veva kom striderna att avsevärt minska och USA insåg att det var omöjligt att ta hela Nordkorea, då vapen och krigsmateriel hade tillförts från Sovjet. De här striderna och efterhand sydsidans allt större tillgång på förband gjorde att Sovjetunionen i FN i juni 1951 antydde att ett stillestånd skulle kunna komma tillstånd i Korea (se bild 6 som visar läget den 20 maj-23 juni 1951).

Fredsförhandlingar påbörjas

Under sommaren 1951 påbörjades så fredsförhandlingar mellan länderna. Kriget fortsatte men i allt mindre omfattning. Efter en kort period utvecklades striderna och blev intensiva vilket gjorde att USA drog sig ur fredsförhandlingarna.

Trots intensiva strider kom ändå förhandlingarna återigen att starta.

Amerikanska soldater inne på nordsidan

Stilleståndsförhandlingarna startade den 10 juli 1951 i Kaesong (låg på den nordkoreanska sidan, cirka tre kilometer från Panmunjeom), men avbröts ganska tidigt, för att återupptas den 25 oktober 1951 i en neutral zon i Panmunjeom (nuvarande Peace Pagodaområdet). Förhandlingarna fördes under två år, samtidigt som det pågick mycket hårda strider kring den 38:e breddgraden. Båda parter försökte skaffa sig bra positioner inför ett undertecknande av ett stilleståndsavtal. Det var under denna period som huvuddelen av soldaterna stupade.

Vapenstilleståndsavtalet undertecknades den 27 juli 1953 klockan 22.00 och demarkationslinjen kom att gå i stort sett utmed den 38:e breddgraden. Stilleståndsavtalet föregicks av 1076 möten under en tid av två år och 19 dagar. Eld upphör skulle gälla från 1953-07-27 klockan 22.00. Styrkorna drogs tillbaka två km på vardera sidan om stilleståndslinjen (MDL, military demarcation line) och en demilitariserad zon (DMZ, demilitarized Zone) upprättades om totalt fyra kilometers bredd. Inom DMZ får endast finnas 1 000 soldater på vardera sidan. Soldaterna får endast bära eldhandvapen av enkelskotts typ. Automatvapen och tunga vapen är inte tillåtna inom zonen. Vid den tidpunkten skrevs ingenting om MDL utanför land det vill säga i dagens konfliktområde i Koreanska bukten och Gula havet.

Infarten till bataljonen i den demilitariserade zonen.

Ingen sida kunde utses som vinnare

Kriget hade ingen vinnare utan endast förlorare. Beräkningar visar att det koreanska folket förlorade flera miljoner i dödade och skadade. FN-förlusterna i döda och sårade var cirka 400 000. Cirka 600 000 koreanska barn blev föräldralösa. Många koreaner hade tagit sig från den ena till den andra sidan under striderna och den materiella förstörelsen var oerhört stor. De båda huvudstäderna Seoul och Pyongyang var i stort sett jämnade med marken.

I samband med avtalet bildades repatrieringskommissionen NNRC (Neutral Nations Repatriations Commission) samt övervakningskommissionen NNSC (Neutral Nations Supervisory Commission).

NNRC hade sitt säte i Panmunjeom och förutom Sverige, Schweiz, Polen och Tjeckoslovakien ingick även Indien. Indien bidrog med en general som chef för NNRC.

Förhandlingar pågår mellan de stridande

NNRC:s uppgift var att ta hand om och utväxla alla krigsfångar efter undertecknandet av stilleståndsavtalet. Förhandlingarna om omhändertagandet av krigsfångar tog den längsta tiden av stilleståndsförhandlingarna, hela 18 månader. Två utväxlingar genomfördes efter kriget, en liten och en stor.

Utväxling av krigsfångar

Utväxlingen genomfördes över "Bridge of no return" (bron utan återvändo) belägen i Panmunjeom.

Lilla utväxlingen:

UNC-soldater 684

KPA/CPV-soldater 6670

Stora utväxlingen:

UNC-soldater 12 773

KPA/CPV-soldater 75 801

Att bron benämndes "Bron utan återvändo" berodde på att krigsfångarna (POW – prisoner of war) fick välja vilken sida de ville gå till (vara kvar på sydsidan eller vandra över bron till nordsidan) och när de valt fanns ingen återvändo. NNRC avvecklades i februari 1954, då all verksamhet hade genomförts enligt avtalet.

Svenska delegationen vid Bridge of no return

Intresserade medlemmar på kamratföreningens bild- och filmvisning.

Fototräff på F 18 den 14 januari 2010

TEXT OCH BILD: JARL ÅSHAGE

F 18 Kamratförening anordnade en fototräff den 14 januari. Ett femtontal intresserade personer kom till träffen på *Hundsportcenter* på F18.

Thomas Lagman visade gamla filmer från 1950-talet, då flottiljen ännu var i aktiv drift. Filmerna, som vi fått av Bruno Söderblom, var kopierade till videokassetter från tidigare smalfilm, men videokassetterna är idag kopierade över till DVD, vilka idag är det vanligaste bildvisningsmediet. Det gäller att försöka hålla gammalt material uppdaterat för kommande generationer.

Filmerna bestod av flera olika avsnitt, där ett avsnitt visade fälttävlan för värnpliktiga och anställda, andra avsnitt visade flygning, som den var under den tiden då F 18 var en aktiv jaktflottilj.

Efter filmvisningen var det dags för kaffe och smörgås. Alla var överens om att vi skulle försöka göra allt, för att bevara så mycket som möjligt åt eftervärlden. Det känns ändå som om vi är ute i "elfte timmen".

Deltagarna tittar på F 18-filmen från 1950-talet.

Pilot avstängd

Försvarsmakten 22 mars 2010

En pilot som tjänstgjort på transport- och specialflygenheten har stängts av, sedan det visat sig att han slarvat med läkarundersökningar en längre tid.

– Säkerheten är oerhört viktig, därför har jag beslutat att piloten inte får flyga vidare, säger överstelöjtnant Per Danielson, flygchef i Försvarsmakten.

Den 54-årige piloten har tjänstgjort som kapten på en av Försvarsmaktens G 4:or. Sammanlagt har han 3918 flygtimmar bakom sig, det senaste året 300 flygtimmar. Att piloten försummat läkarundersökningarna uppdagades efter ett tillbud i februari i år.

Under en flygning från arabiska halvön mot Sverige med en minister ombord började det plötsligt komma ut rök i passagerarkabinen. Den 54-årige kaptenen förberedde då nödlandning innan personal ombord lyckades dra ut sladden till en DVD-anläggning och därmed få stopp på rökutvecklingen.

I samband med undersökningen efter det tillbudet visade det sig att kaptenen under huvuddelen av de senaste åren formellt sett inte varit flygmedicinskt godkänd. Detta efter att han för sent genomfört läkarundersökningar eller – vilket har hänt några år – helt hoppat över dem.

Transportflygplan Gulfstream IV S 102 Korpen nr 022.
Foto: Gösta Bolander, FBB

Transportflygplan Gulfstream IV S 102 är en vidareutveckling av tidigare versioner av Gulfstream med en ny vinge med winglets, förlängd flygplanskropp, ökad bränslemängd med mera.

Försvarsmakten har två S 102 B och båda är baserade på Malmen utanför Linköping, med uppgiften att genomföra signalspaning för FRA.

Foto: Hans Bladh

Draken – oöverträffat vacker

Den är så ren, så full av kraft. Den ser modern ut även idag och den rena deltavingen är skön konst

När Ny Tekniks läsare får välja råder det ingen tvekan om vilket som är SAAB:s vackraste plan: J 35 Draken står som ohotad segrare. Nästan 6 000 läsare deltog i en omröstning om SAAB:s flygplan och så här fördelade sig rösterna:

- 1 J 35 Draken, fick 39 procent av rösterna
- 2 JAS 39 Gripen 21 procent av rösterna
- 3 JA 37 Viggen 13 procent av rösterna
- 4 A 32 Lansen 12 procent av rösterna
- 5 J 29 Tunnan 11 procent av rösterna
- 6 Saab 105-SK60 4 procent av rösterna

Ny Teknik
Katarina Ellemark
10 maj 2010

Minnesboken om F 18

Vi beskriver i boken tillblivelsen av flottiljen, verksamheten och slutligen vad som kom efteråt. Vi tar gärna emot fler bilder. Vi har bland annat inga bilder från skrädderi, frisör eller skomakeri. Inte heller något textmaterial från dessa områden. Text och bilder från de olika mässarna skulle också vara bra att få. Bokprojektet drivs ideellt, så tyvärr kan vi inte betala för bilder och text.

Drivkraften är att det ska finnas något för framtida generationer att läsa hur det var och såg ut när det fanns flygplan på området, som numera är bostäder.

Har ni något material hör av er till redaktören för boken Jarl Åshage, ashage@bredband.net tel 08-7780249.

Våra sponsorer

Utan hjälp från sponsorer
kan vi inte genomföra projektet.
Vi riktar ett varmt tack till alla nedanstående.

Fotomontage Olle Strömblad

ABC Fasadvård AB

Alviks Lås

Anonyma sponsorer

ATL, Antenn, Tele och Data

Bauhaus Botkyrka

Beckers Industridivision

Biltema Botkyrka

BIOkleen AB

Botkyrka kommun

Cramo, Huddinge

Dinitrol

Flygvapenmuseum

Försvarsmakten

**Kungl. Tekniska Högskolan
Institutionen för hållfasthetslära**

Polisens hundenhet

Riksten Friluftsstad

Robotmuseet Arboga

RFN och FMV Vidsel

SAAB Aerosystem

Stensö Lackcenter

**SFF
Svensk Flyghistorisk Förening**

Sporrong

Tord Berg

Tumba Järn

**Vännäs motormuseum
Flygavdelningen**

Ytcenter Sollentuna

Örebro flygklubb

